



Rozhovor s předsedkyní Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR Dagmar Žitníkovou o zákonu o univerzitních nemocnicích

Od prvního prosince 2016 je novým ministrem zdravotnictví Miloslav Ludvík. Jednou z jeho zatím nejviditelnějších aktivit je předložení návrhu zákona o univerzitních nemocnicích. Dosud se ale mluvilo spíše o neziskových nemocnicích. Proč se nyní řeší univerzitní nemocnice?

Vzala bych to, jak říkávala moje babička, hezky z gruntu. Náš odborový svaz dlouhodobě prosazoval právní úpravu zákona o neziskových nemocnicích a úpravu sítě nemocnic. Naše představa byla taková, že v České republice vznikne systém podobný Rakousku a Německu. Předpokládali jsme, že bude zájem novým zákonem upravit především právní formu nemocnic obchodních společností a vytvořit zde podmínky pro neziskový sektor. Pro náš svaz je principiálně nepřijatelné, že stále existuje možnost dělení zisku akcionářům. České nemocnice jsou napojené na úhrady ze zdravotního pojištění, soukromé platby jsou minimální a je nesprávné, že se případný zisk neinvestuje zpět – a je jedno zda do lidí, nebo do rozvoje zařízení. Ministerstvem zdravotnictví připravený návrh zákona o veřejných neziskových zdravotnických organizacích nás velmi zklamal, měli jsme k němu řadu připomínek a výhrad a nakonec z něj zbylo torzo, které jsme nedoporučili dál projednávat. O to větší překvapení bylo, když se

mediálně začalo propírat, že ministerstvo zdravotnictví přesto návrh zákona o univerzitních nemocnicích předloží. Je samozřejmě, že jsme okamžitě začali jednat. Na první schůzce s novým ministrem Ludvíkem jsem požádala, aby nám byl návrh co nejdříve zaslán a aby se dodržely legislativní postupy. Tento požadavek jsem zopakovala také na jednání tripartitního pracovního týmu pro zdravotnictví a zde nám bylo sděleno, že ministerstvo zdravotnictví s tím počítá.

Návrh jste tedy obdrželi a zabýváte se jím?

Jednání, na kterém jsme požádali o dodržení legislativních postupů, se konalo 24. ledna. Ještě na vysvětlení, jaký je správný postup: nová právní norma by měla být odpřipomínkována ve vnitřním připomínkovém řízení, ve vnějším připomínkovém řízení, jednotlivé připomínky by měly být vypořádány, ministerstvo by mělo dodržovat legislativní lhůty, ke každému novému právnímu předpisu by měly být zpracovány ekonomické dopady (tzv. RIA). Když jsme konečně návrh zákona o univerzitních nemocnicích obdrželi k připomínkování, byli jsme velmi nemile překvapeni. V materiálu bylo uvedeno, že ministerstvo zdravotnictví požádalo o sloučení připomínkového řízení, o zkrácení lhůt na 5 dnů, o nevypracování RIA – a to vše bylo odsouhlaseno již 24. ledna, tedy v ter-

Chystá se největší odstátnění majetku ve zdravotnictví za posledních dvacet let?



mínu, kdy jsme jednali na ministerstvu zdravotnictví, o návrh zákona se zajímali a žádali o řádný postup. Takové jednání ministerstva považujeme za neseriózní a také jsme se proti němu ohradili.

A co samotný návrh?

Návrh má celkem 48 paragrafů. Posoudit za 5 dní tak závažnou právní normu je téměř nadlidský úkol. Všichni naši právníci se návrhem přednostně zabývali a po důkladném zvážení jsme ho odmítli jako celek. Vzhledem k minulým zkušenostem ovšem pro případ, že by se vláda rozhodla v legislativním postupu pokračovat, naši právníci zpracovali i konkrétní připomínky. Za vrchol všeho považují, že se ministerstvo zdravotnictví našimi návrhy vůbec nezabývalo. K dokreslení situace mohou jen podotknout, že se ministerstvo nezabývalo ani připomínkami zaměstnavatelů.

Co vám konkrétně vadí na návrhu zákona?

Nejdříve bych popsala, co nám vadí obecně. Návrh neprošel řádným legislativním procesem, připomínky za 5 dnů a zkrácení lhůt u tak zásadní právní normy, která ovlivní poskytování superspecializované péče v ČR, to je něco neslychaného. K návrhu není zpracována RIA. Otázka je proč. Návrh zákona

totiž přináší největší odstátnění majetku ve zdravotnictví za posledních dvacet let. Fakultní nemocnice, které by měly být změněny na univerzitní, představují majetek v hodnotě okolo 60 miliard korun, s ročním obratem okolo 100 miliard. Není vyčísleno, jaké závazky fakultní nemocnice mají a jaké dopady by tyto závazky měly po změně jejich právní formy na jejich praktické fungování. Z informací, které jsme dostávali v minulých letech, se můžeme domnívat, že některé fakultní nemocnice mají z minulých let finanční závazky v řádech mnoha set milionů a možná miliard korun. Co bude s dluhy nemocnic? V návrhu není řešena možnost podpory státu, což je velký problém. V zákoně se přímo stanoví, že jakýkoliv další zásah do chodu nových univerzitních nemocnic bude možný jen zákonem, což je dost složité. Ministerstvo v minulých letech v součinnosti se zdravotnickou záchrannou službou řešilo problémy s přijímáním pacientů. Návrh neakceptuje dosavadní politiku ministerstva zdravotnictví řešit některé nákupy centrálně a tím snížit náklady nemocnic. Návrh principiálně součinnost nemocnic neřeší a vytváří samostatné právní osoby.

Proč je tedy návrh vůbec prosazován?

Motivy bych si mohla jen domýšlet. O nutnosti změny nás nepřesvědčila ani důvodo-

vá zpráva, která v mnoha ohledech připomíná rétoriku návrhů ministrů Julínka a Hegera, kterou odbory zásadně odmítly. Jedním ze zásadních tvrzení je, že nová právní úprava je nutná z důvodů přežití příspěvkových organizací. S tím odborový svaz zásadně nesouhlasí. Naše příspěvkové organizace jsou v podstatě neziskové organizace, jak je známe jinde. Podle našeho názoru by se ministerstvo spíše mělo věnovat konkrétním problémům a vyřešit je úpravami stávajících právních předpisů. Takto lze stanovit i spolupráci jednotlivých fakult a nemocnic.

Takže co navrhuje?

Pokud se chceme seriózně bavit o dalších změnách, je nutné vrátit se na začátek. Osobně se domnívám, že je nutné vycházet z poskytování nemocniční péče jako celku. Měli bychom se vrátit k záměru upravit fungování nemocnic zákonem, a to na neziskovém principu. Je nutné stanovit síť nemocnic a jejich součinnost. Trh ve zdravotnictví je mýtus.

Nemocný člověk hledá pomoc, nechce a nemůže brouzdat po internetu a hledat kam má jít. Stát by měl občanům zabezpečit srovnatelnou kvalitu péče bez ohledu na to, zda žijí v Praze, nebo v Novém Hrozenkově.